

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Οι θεσμικές μεταβολές
και οι επιπτώσεις στον τομέα ΔΕΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: Δημήτριος Λουράντος



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- Οι στόχοι
- Η πορεία
- Η μέθοδος
- Τι αλλάζει
- Η Προεδρία του Συμβουλίου
- Διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Η ψηφοφορία στο Συμβούλιο
- Ρήτρες διασφάλισης
- Ενισχυμένη συνεργασία
- Ο ρόλος των Εθνικών Κοινοβουλίων



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Ο στόχος

- Μεγαλύτερη πολιτική συνοχή στο διεθνές περιβάλλον
- Ευελιξία και αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων
- Εκδημοκρατισμός της νομοθετικής διαδικασίας
- Κατοχύρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων

Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Η πορεία

2001

Διακήρυξη Λάακεν: Δέσμευση για θεσμικές μεταρρυθμίσεις

2005

Αποτυχία επικύρωσης Συνταγματικής Συνθήκης

2005 - 2007

Περίοδος περίσκεψης και αντίδρασης

13-12-2007

Υπογράφεται στη Λισαβόνα η νέα Συνθήκη

01-12-2009

Η Συνθήκη της Λισαβόνας τίθεται σε ισχύ μετά την επικύρωσή της από τα 27 Κράτη-Μέλη





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Η μέθοδος

- Εγκαταλείφθηκε η συνταγματική προσέγγιση κατάργησης και αντικατάστασης των υφιστάμενων Συνθηκών
- Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποιήθηκε και διατήρησε την ονομασία της
- Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μετονομάστηκε σε Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση: - Θεμελιώνεται στις δύο Συνθήκες υπό ενιαία νομική προσωπικότητα
- Ανταποκρίνεται στην Κοινότητα και τη δαδέχεται



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΟΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Η μέθοδος στην πράξη



Οι τρεις πυλώνες
Του Μάαστριχ

Μετατρέπονται

Σε ένα ενιαίο
οργανισμό



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Τ αλλάζε

Χάρτα θεμελιωδών δικαιωμάτων

Γίνεται δεσμευτική και έχει την ίδια νομική ισχύ με τις Συνθήκες (Άρθρο 6 ΣΕΕ)

- Ειδικό Πρωτόκολλο για την εφαρμογή της σε ΗΒ και Πολωνία





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Τ αλλάξε

Νέα θεσμικά όργανα

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Ύψατο πολιτικό όργανο
- Σύνθεση: Επικεφαλής κυβερνήσεων + Πρόεδρος ΕΣ + Πρόεδρος Επιτροπής

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

- Αρμόδια για τη νομισματική πολιτική





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Τ αλλάζει

Νέα πολιτικά πρόσωπα

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

*Διευθύνει τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
Εκλέγεται για 2,5 χρόνια από το ΕΚ έπειτα από
πρόταση με ειδική πλειοψηφία του ΕΣ*

Ύπατος Εκπρόσωπος ΚΕΠΠΑ

*Αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Διορίζεται από το ΕΣ
με ειδική πλειοψηφία και με σύμφωνη γνώμη του
Προέδρου της Επιτροπής*



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Προεδρ α του Συμβουλ ου: 3 Κ.Μ. γ α 18 μήνες

Συμβούλια
Υπουργών:
Εκπρόσωπος
Προεδρίας

Συμβούλιο Γενικών
Υποθέσεων:
Εκπρόσωπος
Προεδρίας

Συμβούλιο Εξωτ.
Υποθέσεων:
Εκπρόσωπος Ύπατου
Εκπροσώπου

COREPER
Εκπρόσωπος
Προεδρίας

Υπηρεσία
Εξωτερικής Δράσης
Εκπρόσωπος Ύπατου
Εκπροσώπου

Ομάδες Εργασίας
Εκπρόσωπος
Προεδρίας

Ομάδες Εργασίας
Εκπρόσωπος Ύπατου
Εκπροσώπου





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Διαδικασία λήψης αποφάσεων

Κύρια χαρακτηριστικά

Περισσότερο δημοκρατική: Το ΕΚ μετέχει πλέον ισότιμα στο 95% των περιπτώσεων της νομοθετικής διαδικασίας (Συνήθης διαδικασία)

Περισσότερο ευέλικτη: Η ειδική πλειοψηφία επεκτείνεται στο μεγαλύτερο μέρος του πρώην Γ΄ Πυλώνα

Διάκριση σε νομοθετικές και μη νομοθετικές πράξεις

Απλοποίηση του είδους των πράξεων: Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις, Συστάσεις και Γνώμες



ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

Διαδικασία λήψης αποφάσεων

Νομοθετική διαδικασία

Αρμοδιότητα υποβολής πρότασης

Η Επιτροπή είναι η αποκλειστικά αρμόδια

Εξαιρέσεις

- ✓ Ο Ύπατος Εκπρόσωπος για θέματα ΚΕΠΠΑ
- ✓ Άλλο θεσμικό όργανο σε ειδικές περιπτώσεις (ΣΕΕ, ΕΚ, ΕΚΤ)
- ✓ Ομάδα κρατών (Δικαστική Συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις- Αστυνομική Συνεργασία)
- ✓ Οι πολίτες (1.000.000 από ικανό αριθμό Κ.Μ.)

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

Διαδικασία λήψης αποφάσεων

Νομοθετική διαδικασία

Συνήθης νομοθετική διαδικασία

- Η Επιτροπή υποβάλλει μια πρόταση
- Το ΕΚ και το ΣΕΕ την εξετάζουν και αποφασίζουν από κοινού (Συν-απόφαση)

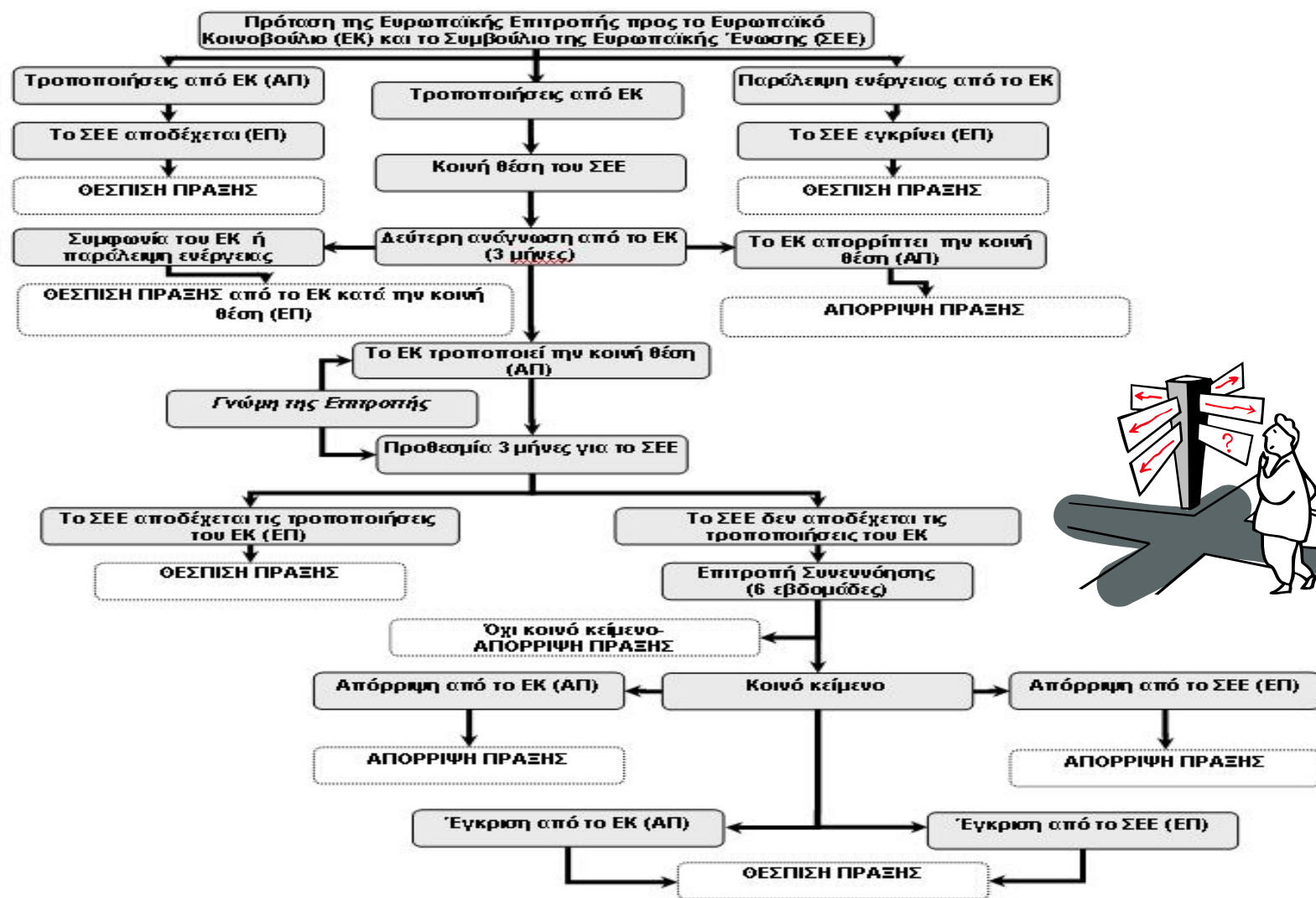
Ειδικές νομοθετικές διαδικασίες

- ΚΕΠΠΑ: Οι αποφάσεις λαμβάνονται από το ΣΕΕ
- Χώρος Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης: Ορισμένες αποφάσεις λαμβάνονται από το ΣΕΕ

Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Διάδοση αλληλεπίδρασης



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Η ψηφοφορία στο Συμβούλιο

Νέος ορισμός της Ειδικής Πλειοψηφίας

**Μέχρι 31-10-2014
Ισχύον σύστημα**

Με πρόταση της
Επιτροπής

255 ψήφοι / 345
+
Πλειοψηφία Κ.Μ.
+
62% πληθυσμού

Από 01-11-2014

Με πρόταση της
Επιτροπής ή του
Υπάτου Εκ/που

55% των Κ.Μ.
+
15+ Κ.Μ.
+
65% πληθυσμού

**Από 01-11-2014
Έως 31-03-2017**

Μεταβατική
Περίοδος



Ένα Κ.Μ. μπορεί
να ζητήσει την
εφαρμογή του
1^{ου} συστήματος





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

Η ψηφοφορα στο Συμβούλιο

Μειοψηφία αρνησικυρίας

- Πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 4 Κ.Μ.
- Ο πληθυσμός τους να αντιπροσωπεύει πάνω από 35% του πληθυσμού της Ένωσης

! Σε περίπτωση μειοψηφίας με λιγότερα από 4 Κ.Μ., θεωρείται ότι επιτυγχάνεται ειδική πλειοψηφία έστω και αν καλύπτεται το πληθυσμιακό κριτήριο



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Ρήτρες δ ασφάλ σης

Επίκληση ουσιώδους συμφέροντος

Ένα Κ.Μ. μπορεί να αποτρέψει την έγκριση πράξης όταν θεωρεί ότι θίγει ζωτικά εθνικά του συμφέροντα και να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Ρήτρες δ ασφάλ σης

Ο 'Συμβιβασμός των Ιωαννίνων'

Ομάδα Κ.Μ. που δεν επαρκούν για συγκρότηση μειοψηφίας αρνησικυρίας μπορεί να αναστείλει την ψηφοφορία στο ΣΕΕ μέχρι την εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης. Τα Κ.Μ. που πλειοψηφούν διατηρούν το δικαίωμα έγκρισης της πράξης αν οι προσπάθειες συμβιβασμού δεν έχουν αποτέλεσμα





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Εν σχυμένη Συνεργασία

Προϋποθέσεις:

- Πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 9 Κ.Μ.
- Πρέπει να είναι συμβατή με τις πολιτικές της Ένωσης
- Δεν εφαρμόζεται όπου ισχύει η ομοφωνία καθώς και σε τομείς αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ

Το Συμβούλιο εγκρίνει την ενισχυμένη συνεργασία εφόσον διαπιστώσει ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν από την ΕΕ στο σύνολό της μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Ο ρόλος των Εθνικών Κοινοβουλίων

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

Πριν προωθήσει μια νομοθετική πρόταση για εξέταση από το ΕΚ και το ΣΕΕ, η Επιτροπή την διαβιβάζει στα Εθνικά Κοινοβούλια τα οποία διαθέτουν προθεσμία οκτώ εβδομάδων να εξετάσουν αν πλήττεται κατά τη γνώμη τους η αρχή της αναλογικότητας ή της επικουρικότητας





Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

Ο ρόλος των Εθνικών Κοινοβουλίων

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

Τήρηση της αρχής της επικουρικότητας

Σε πεδία όπου η ΕΕ δεν διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα, δράση μπορεί να αναληφθεί μόνο αν θεωρηθεί περισσότερο αποτελεσματική απ' ό,τι σε εθνικό επίπεδο. Εφόσον:

- Το 1/3 από τα Ε.Κ. εκτιμήσει ότι αυτή η αρχή δεν έχει τηρηθεί, η Επιτροπή οφείλει είτε να επανεξετάσει την πράξη, είτε να αιτιολογήσει επαρκώς την πρότασή της **‘Κτρνη κάρτα’**
- Περισσότερα από τα μισά αντιδράσουν αρνητικά, η Επιτροπή είτε αποσύρει την πρόταση είτε τη διαβιβάζει στο ΕΚ και το ΣΕΕ για να αποφανθούν οριστικά **‘Πορτοκαλί κάρτα’**



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Ο ρόλος των Εθνικών Κοινοβουλίων

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

Τροποποίηση Συνθηκών

Πράξη που αφορά τροποποίηση Συνθήκης ή μεταφορά πεδίου πολιτικής από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία, αποσύρεται αν έστω ένα Εθνικό Κοινοβούλιο αντιδράσει αρνητικά



Η μεταρρυθμιστική Συνθήκη

ΣΥΝΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Ευχαριστούμε

Ερωτήσεις;

